

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felélős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Május 18.

Zombor, 1905. május 15.

A város lassan-lassan felölti ünnepi köntösét, hogy a nagy nap emlékéhez méltó díszben legyen.

Immár csak három nap és lehullik a lepel az első vértanu-szoborról, hogy örök hirdetője legyen a tiszta magyar hazaszeretetnek.

A bizottság lázasan dolgozik, fárad és buzgólkodik. Az előjelekből ítélve, az ünnepség szép sikerűnek ígérkezik. Meg is kell tenni mindent, mert Zombor város közönségének ez alkalommal alkalma van az ország színe előtt tanúságot tenni hazafiságáról.

Nincs többé alkalmunk az ünnepség előtt a közönséghez szólni. Ezért az utolsó alkalmat használjuk fel és a közönséghez intézzük szavainkat.

Soha Zombor városa ilyen magasztos, szép ünnepet nem ült még meg. Ezért Zombor városának félre kell most tenni minden ellentétet és

mint egy embernek, úgy kell helyt állnia. Ne legyen politikai ellentét, ennek semmi köze a hazafisághoz. Mert lehet bár politikai ellentét köztünk, de a hazafias érzésekben egyformák vagyunk. És ne legyen köztünk más ellentét sem, mert az csak később félreértésekre ad okot.

Zombor város közönsége minden különbség nélkül, legyen jelen imponzánsan az ünnepségen. A fényes ünnepségeknek ez adja meg az igazi becsét.

Ugy legyen!

Általános tudnivalók a leleplezés ünnepélyénél.

A fentartott helyekre csakis jeggyel lehet bemenni.

Nagyon óhajtható volna, ha a közönség már 1/2 9 órakor elfoglalná helyét, nehogy a közgyűlés levonulásakor rendetlenség álljon be.

Összesen hét csoport van, melyekhez a következőképp lehet menni és pedig:

az I-ső csoporthoz a Kossuth Lajos-utcáról;

a II-ik csoporthoz a Szt. István templom felől;

a III-ik csoporthoz a Deák Ferenc körutáról;

a IV-ik csoporthoz, mely kizárólag a hölgyek részére van fentartva, a Matzitz-vendéglő felől;

az V-ik csoporthoz a Szt. István templom felől;

a VI. és VII. csoport kizárólag a tanuló ifjuságnak van fentartva. A VI. csoportba a kereskedelmi és gimnáziumi ifjuság; a VII-be pedig az apácázárda növendékei és az összes elemi iskolák. Nagyon kívánatos, hogy a tanulók már 3/4 9-re helyeiket foglalják el. Felvonul a sztapári-uton és a megyeház jobb oldalán — szembeállva a megyeháznak — fölmeleg és a megfelelő csoportba elhelyezkedik.

A Schweidel szoborbizottság irodája a zombori önkéntes tűzoltói helyiségben van, hol naponként 2—3-ig a főrendező a közönség rendelkezésére áll; ugyanitt kiadja a jegyeket a fentartott helyekre.

Minden fenakadás elkerülése végett igen kívánatos, hogy a közönség a jegyeket a belépésnél mutassa elő.

A közgyűlés lejegyzeteltek azok, kiknek nem az I-ső csoportban van a helyük fentartva, a megfelelő csoportba menjenek, mert tekintettel a vidékiek nagy számára, az I-ső csoportban nagy torlódás állna elő.

A közönség tudomására adja a bizottság, hogy a m. kir. kereskedelmi miniszter kedvezményes vasuti igazolványt bocsájtott a

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Féltékenység.

Ne hidd valónak, mit csak sejtessz,
Vigyázz a vádra, mit kiejtesz;
A gyanú öl, s bár nem ér tetten:
Elveszünk benne mindaketten.

Hít, kedv elhagy, beáll a bánat;
Te értem sóhajtsz, én — utánad . . .
S előbb-utóbb mi lesz a vége?
Egyszer csak — nem törődünk véle!

Balla Miklós.

Az üres telek titka.

Irta: Krudy Gyula.

(Riporter emlékeimből.)

Az égbe nyúló bérházak között kopáran feküdt egy nagy négyszögű üres telek. — Ragyás, fekete deszkakerítés vette körül, amelyre a városban található összes plakátokat fölragasztották. — Zivataros éjszakákon kísérteties és zordon lehetett e hely, ahol a fűves romokon a szél süvöltözött. Napközben a kóbor ebek és csavargó macskák kedvelték

a romokat, és egymás között marakodtak. — Az üres telek a lófuttató térség közelében volt és a környékbeli suhancok, kik állandóan érdeklődtek a löversenyek dolgai iránt, sportkifejezéseiket kiáltozva, heccelték a marakodó állatokat, azonkívül ökleikkel döngtették a kerítést és fogadásokat kötöttek egymás között. — Egyszer egy görbehátú ember vetődött a bámészködők közé és így szólt:

— A csontok táncolnak a fehér kutya romjain.

Egy ragyás arcú, tollaskalapú ifjú érdeklődött:

— Hát csontok is vannak itt?

Az öreg sokatmondóan pislogott:

— Én tudom, mert ennek az üres teleknek én vagyok a gondnoka. — Itt valamikor egy híres koresma állt: mikor lebontották, két emberi csontvázat találtak befalazva benne.

— Két emberi csontváz! — mormogta a tollaskalapú ifjú megdöbbenve.

Az öreg ember erre odébb ment, miután megkérte az ifjakat, hogyha jönne valaki és megvenni akarná az üres telket, hozzá igazítsák.

Történt egy reggelen, hogy emberi alakot láttak az üres telken a fűben feküdni. — Némelyek azt hitték, hogy részeg ember választotta pihenőjének az elhagyott romokat, de mikor a fekvő ember estig se mozdult, a környék összes gyermekei fölkereskedtek és meghívták a sarki rendőrt, az ügy megvizsgálására. A rendőr — szálas mogorva ember volt, harsa bajuszzsal és gyilkos szemmel, mint a külvárosi rendőr legtöbbször, — előbb elkergette a gyermekeket, de miután azok nem tágitottak, lassan és méltósággal megindult az üres telek felé. A külváros egész lakossága körülvette az üres telket, hol az est homályában titokzatosan feküdt a mozdulatlan férfi a fűben.

A rendőr mindent megszemlélte, aztán fejszét hozatott és kifeszített egy deszkát a kerítésből. — Ezen behatolt a telekre, nyomában a környék két legelőkelőbb lakosa, a pék és a fűszeres.

— Hahó barátom, — kiáltotta a rendőr és megrázta a fekvőt.

A rendőr egy másodpercig tétovázva nézte a mozdulatlan férfit, aztán lassan lehajolt és megfordította. Egy halott öreg ember

közönség rendelkezésére és mindazok, kik erre igényt tartanak, a főrendezőségnek jelentkezzenek, hol az igazolványt megkapják.

A különféle csoportokban karszalagos rendezők és a tűzoltók állnak a nagyközönség rendelkezésére.

A főrendező az eddig jelentkezett testületeknek, hivataloknak stb. a fentartott helyekre a belépőjegyeket már elküldötte.

Buday Gerő,
főrendező.

A bácsmezei komlótermelők egyesületének jelentősége.

A helyi ujságok és néhány székesfővárosi napilapunk rövid kommunikívben megemlékeztek a bácsmezei komlótermelők amaz értekezletéről, amelyet e hó 6-án tartottak meg a megyei gazdasági egyesület helyiségében a „Bácsmezei komlótermelők egyesületé”-nek megalakítása érdekében.

A megye gazdasági életének sokkal kimagaslóbb mozzanata ez a kezdeményezés, a kialakuló fellendülésnek sokkal jelentőségesebb élő tanubizonyosága ez a — mondhatnám országos érdekű szervezkedés, semhogya a fölött még addig is, míg az egyesület véglegesen és formálisan megalakul, — napirendre térhetnének, mert hiszen Bácsmezei komlótermelése ma már közel ezer kat. holdra terjed ki, ez pedig már oly tekintélyes termelési mennyiség, hogy hazánk mezőgazdasági produktivitasában is nevezetes tételt tölt be. Annál természetesebb, hogy ennek a nagyértékű termelésnek minél jobb érvényre juttatására a termelők szervezkednek.

Ezt a szervezkedést nem csupán azért kell örvendetesen üdvözlőnk, mert a mezőgazdasági haladás terén a bácskai komlótermeléssel jóval előbbre jutunk, mert ezzel gazdáink jövedelmi

forrásait bővítjük, mert a komlópiacokon a magyar komló ma már előkelő helyet igényel, — de örömmel és megelégedéssel kell fogadnunk ezt a dicséretes kezdeményezést különösen azért, mert megerősödésünknek jelentőségével bír.

Elmaradhatatlan követelmény ez ma, amikor egész mezőgazdasági életünk új kialakulás elé állított; amikor ugyszólván egy új korszakba kell átlépünk s amikor jóval inkább van arra szükség mint bármikor eddig, hogy mezőgazdaságunk minden ágazatának intenzív kifejlesztése által egyrészt, az érdekközösségben állók céltudatos egybetömörülése és szervezkedése által másrészt, megerősödve, megélhetésünket és jobb boldogulásunkat minél közvetlenebbül biztosítsuk.

A vármegyei gazdasági egyesület illusztris elnöke: Latinovits Pál főispán elnöklete alatt megtartott értekezleten, nagyon helyesen úgy kontemplálták a megyei komlótermelők ügyüknek intézését, hogy ugyszólván első feladatukul tűzték az értékesítés fontos kérdésének megoldását egy magyar komlósász állandósításával. A racionális termelés kiterjesztésének ez tényleg csaknem első előfeltétele. Így a komlónál is; mert bár a világpiac ma már nagyon is keresett jó fajtájú és bár három év óta elfogadható jó árakon tudjuk is komlóinkat értékesíteni; dacára tekintélyes mennyiségű termelésünknek, komlónk mégis alá van rendelve a saazi és nürnbergi piac domináló hatalmának; ami nincs persze a nélkül, hogy jövedelmünknek egy részét ennek a függő helyzetnek fel ne áldoznók.

De nemcsak e miatt, hanem azért is nagy jelentősége van egy független

magyar komlósász állandósításának, mert hazai sörgyárosainkat ezáltal bizonyára közelebb hoznók a magyar komló közvetlen vásárlásához, jobban mondva ahhoz, hogy komlóinkat ne Saazon át, ide-oda szállítási, csarnokolási, „kezelési”, ügynöki stb. költségekkel terhelten szerezzék be, csak azért, mert sörfőzőik nem tudnak egyrészt lemondani az „üstpénz” mellékjövedelemről, amely a saazi kereskedő vagy ügynök részéről zsákonként 10 forinttal számítva üti kövér markukat, másrészt meg németek, bajorok lévén, nekik a magyar érdek, a magyar termény idegen, főnökeik pedig ezt — elég meglepően — túrik.

S ha e részben kiemelem, hogy hazai sörgyárosainkra az a kötelesség háramlik, mikép félretéve minden alaptalan kifogást és előítéletet a magyar komló jó felhasználhatósága iránt, szükségletük legnagyobb részét magyar komlóból közvetlen beszerzés révén — ne pedig komlóinknak felesleges megszálltatásával — fedezzék; azt hiszem, hogy hazai komlótermelőink mindegyikének kívánságát nyilvánítom. Mert ha e részben jobb elhatározásra nem tudnak jutni — könnyen megeshetik — a komlótermelők maguk fognak megállapodni egy oly irányu propaganda megindításában, hogy a magyar fogyasztó közönség azokat a söröket, amelyek nem magyar piacon vásárolt hazai komlóval főzettek, ne fogyassza s minden idegen főzetet bojkottáljon. Ezt a mozgalmat pedig nem szabad kicsinyelniök a tisztelt sörgyárosoknak, mert a magyar fogyasztó közönségben erős a nemzeti érdekek iránti felbuzdulás, ez pedig hatalom! Ha ez feltör és eget kér, akkor erős anyagi kár fogja érni a magyar komlónak itthon való beszerzésétől ide-

sárga arcra meredt az ég felé. — Megaludt vére a ruháján száradt és kabátja a mellén fel volt szakítva.

— Itt gyilkosság történt, — szölt a rendőr baljóslatu hangon — senki se nyuljon hozzá.

Megfordult és elment. A deszkát leszögezte a kerítésbe és az őszi eső, amely csendesen megeredt, a fekvő öreg arcára hullott.

A külvárosban senki se feküdt le ezen az estén; némelyek, a kik máskor csak késő éjjélkor merik elhagyni a sötét házakat, akkor is csak titkon, — most már korán este az utcán voltak és a falhoz lapulva, megbeszéltek az öreg ember dolgát. — Az öregre emlékeztek. — Az üres teleknek volt a gondnoka. — Egy sötét alak így szölt halkan társához:

— Mi csak egyszerű zsebtolvajok vagyunk, de a ragyás, tollas kalapjával rablógyilkos. — Az öregnél aranyórát láttam, mikor itt járt.

— Csitt.

Egy kard villant meg a homályban s a két alak csendesen kullogott tovább a kerítés árnyékában. — A tollaskalapu ifju egész nap nem mutatkozott a külvárosban.

A meggyilkolt öreg ember kétlovas fekete kocsin utazott el a temetőkert felé, a halottas házba. — A hullaszállító kocsi dőcögve hajtott kocsijával. — Nagy kövek rejtőztek a várbán, a kocsi rázkódott. — Egyszerre dörömbözni kezdett valaki a kocsi belsejében. Hova visznek? kérdé egy mérges hang.

— A hullaházba — szölt a kocsis leszállván a bakról, kinyitotta a kocsi ajtót. — Hát nem halt meg az öreg ur?

— Eszemágában sincs — felelt az öreg — De hol van az óram, arány láncom?

A kocsis erre úgy a hogy, előadta az öregnek a dolgot, a mi vele történt. Az öreg nagyon haragudott.

— Mellbe zuztak, az bizonyos — morgogta az öreg — de a kocsizás alatt magamhoz tértem. — Most pedig menjünk vissza. Nekem valami dolgom van a városban.

A kocsisnak ez nem tetszett.

— Jobb lesz öreg úr, ha nem bolondozik olyan sokat. Nekem azt mondták, hogy maga halott és vigyem a boncolóházba. Késő este van már és lovaimmal együtt magam is nyugodni vágyom.

De az öreg tovább akaratoskodott. — Mit tehetett mást, mint megfordult a lovával és az üres telekhez hajtott. Itt leszállt az öreg ur! Éjjélre járt, esőndes volt a környék. — Az öreg tántorogva, elgyengülve kezdett fölászni a deszkakerítésre. A kerítés tetején megpihent és körülnézett. — Ugy ült ott mint egy vén macska. — A hold, mely a felhők közül előjött, megvilágította alakját. — Ebben a pillanatban borzasztó kiáltás hallatszott ajkáról és az üres telekről a kerítésen át egy tollaskalapu fiatal ember mászott ki.

— Ő az! — A gyilkos! — üvöltött az öreg.

A kocsis megragadta a menekülő ifjut. — A lárma válamerről a nagy rendőr rohant elő.

Az öreg férfit e pillanatban eltűnt a kerítésről. A sárba esett és többet nem mozdult. — Most halt meg valójában.

Ez a történet azért íródott meg, mert nehéz sebesült halála előtt pár órával visszanyeri erejét és eszméletét. — A gyilkos pedig visszatér a helyre, a hol bűnét elkövette.

genkedő sörgyárosokat, ha erre a lépésre készítetik a magyart, akkor csak ő lehet a győztes, a sörgyárosok pedig átengedhetik rayonjaikat azoknak, akik mint jó hazafiak is a magyar árpát, a magyar komlót itthon szerzik be. Ne kételkedjenek abban sem, hogy ez az eszme a magyar komlótermelők körében él és erősödik, diadalrajutása pedig rövid idő kérdése.

Sörgyárosaink tehát bölcsen fognak cselekedni, ha a magyar komlótermelés tekintélyes fejlődését már saját jól fel-fogott érdekükben is jóindulatubb figyelemükben részesítik s teljes odaadással törekedni fognak előmozdítani a bács-megyei komlóvásár minél jobb kialakulását és proszperitásának megerősítését.

Gondoskodnia kell azonban a komlótermelők megalakuló egyesületének is arról, hogy míg egyrészt azt a termelési irányt kövessék, amellyel a vásárlók igényeit kielégíthetik, másrészt a komlószáritás, kezelés, sajtolás, szóval a komló piacképessége tekintetében a tervezett komlóvásár a modern követelményeknek minden tekintetben megfeleljen.

Nemcsak kívánatos, de elmaradhatatlan pedig mindenekelőtt az, hogy a megye komlótermelő gazdái teljes számban, minél rövidebb idő alatt tömörüljenek érdekképviselőtük gyakorló és biztosító ezen egyesületük köré, hogy az már az első pillanattól kezdve az erős szervezet hatalmával és hatékonyságával lépjen üdvös működésének terére.

Az ügy jó kezekben van és eredményes lesz kifejlődése is, ha az érdekeltek egy testtel, egy lélekkel rajta lesznek közös érdekük minél lelkiismeretesebb ápolásán és diadalrajuttatásán.

Z. J.

Országos zászlóbontás.

A József Főherceg Szanatórium Egyesület, melynek eredeti célja az volt, hogy elsősorban az Alföldön állít száz szegénysorsu tüdőbetegeknek szanatóriumot, hála a magyar társadalom és főleg a magyar urasszonyok lelkes működésének, ezt a célját már megoldhatja és rövidesen hozzákezd az építéshez. Az egyesületnek célja közismert, működése népszerű lett; a szanatóriumi hölgybizottságok oly lelkesen fáradoznak, hogy ez most már valóban országos akcióra és minden rendelkezésre álló módon a tüdőbetegség ellen való küzdelemre serkent. Az egyesület ligába gyűjti az ország hölgyeit, egy Istennek tetsző ligába, melynek zászlajára ez van írva: „Mentsük meg a tüdőbetegeket.” Nagyjelentőségű tényről és mozgalmról értesülünk. Arról, hogy hazánk minden vidékéről a jövő hó első va-

sárnapján Budapestre, szép fővárosunkba összegyűlnek Magyarország urasszonyai (városunkból és megyénkől is többen lesznek hivatalosak) és Augusztia kir. hercegnő elnöklésével, aki a liga védnöknői tisztét fenséges szíve legmelegebb érdeklődésével elvállalta, alakuló közgyűlést tartanak.

Mit akar a hölgy-liga? A kornak legnagyobb betegsége, a tüdővész ellen akar küzdeni minden rendelkezésre álló módon. E végből széleskörű mozgalmat indít, hogy a pusztító kór ellen való védekezés köztudata hassa át a szíveket. Igyekszik bevonni az orvosi kart, amelynek tagjait fölolvásokra, népszerű ismertetésekre kéri föl. Népszerű röpiratokat oszt szét, pályaműveket jutalmaz, tudnivalókat terjeszt, tanácsokat ad a betegség pusztításának enyhítésére. Beviszi a védekezés szükségességének tudatát az iskolai nevelés területére. Megnyerni igyekszik az irói világot, a lelkesíti és a tanítói kart, hogy általuk a betegség arányáról, ragályos voltáról és gyógyíthatásáról a társadalom minden rétege kellő ismeretet szerezzon. A községeket a rájuk néző feladatokról tájékoztatja és ezeknek teljesítésére megfelelő módon serkenti. Elismerő jutalmakat oszt azoknak az orvosoknak és tanítóknak, akik az egyesületnek munkaterületén a legintenzívebb működést fejtik ki. Gondja van az egyesületnek arra, hogy a beteget a családban kikutassa, a családi körből gyógyítóházakba vonja, a népesség szegényebb köreiben a lakásviszonyokat javítsa. Felveszi tevékenysége körébe a küzdelmet az alkohol ellen, mint amely egyik oka a tüdőbetegség terjedésének. Egyeseknek gyógysegélyeket ad és ellenőrzi, hogy a segély az orvosi rendelkezés szerint használtassék föl. Gyógyítóházakat (szanatóriumokat) állít a tüdőbetegeknek. A gyógyítóházakba elhelyezett betegek családját segíve. Az üdülő betegeknek olyan foglalkozásról gondoskodik, mely azok nehezen visszaszerzett egészségének ártalmára nincsen. Ambulatóriumokat és dispenzatóriumokat állít föl. Ingyenesen oszt ki köpőcsészéket és közhelyeken könnyen áttekinthető fölhívást intéz a közönséghez azok használatára. Kolóniákat létesít az üdülő tüdőbetegek részére. Általában felöleli a tüdőbetegség csapásai enyhítésének, a védekezésnek, az óvó intézkedéseknek minden tenni valóját.

Valóban szép, nemes, emberbaráti szándék. Teljesülésük attól függ, hogy mennyi érdeklődést kelt a kiáltó szó, melyet a megalakítandó liga fog szétküldeni. A mozgalom élén a Fenséges védnöknő mellett ott látjuk hazánk tüdőklő nagyságait, úgy a már szépen

működő szanatóriumi hölgybizottságok vezérasszonyait.

A József Főherceg Szanatórium Egyesület ezzel a nagyarányu zászlóbontással és azzal a serény igyekezettel, melylyel a jó szíveket egyesíteni tudja és igyekszik: minden dicséretre méltó. Parciális szerekkel, erővel, vértelen kis szervezetekkel társadalmi uton a sebeket gyógyítani nem lehet. Nem lehet főként a tüdőbetegség borzalmas pusztítását ellensúlyozni, ha meggondoljuk, hogy félmillió tüdőbeteg van az országban és a halálozások száma évente 70 ezer. Az ország minden vidékének kell szanatórium. És kell nekünk is. Az pedig csak úgy lehet, ha országosan szervezedünk és serény részt vállalunk a munkában.

Ennek az embermentő ügynek minden fázisát örömmel közöljük. És üdvözöljük a József Főherceg Szanatórium Egyesületet, mely megmutatta, hogy van szíve és ereje ily nagy célhoz, hiszen rövid három év alatt száz tüdőbetegnek tud gyógyítóházat építeni. Isten segítségével és a magyar urhölgyek ligájával sokkal rövidebb idő alatt új gyógyítóházakat emel a most még a biztos halál szomorú alakjai megmentésére. Legyen áldás munkáján, igyekezetén!

H i r e k.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Szabó János zombori adóhivatali gyakornokot a bajai adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adótisztte nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szögyényi Gyula szabadkai járásbírói joggyakornokot a topolyai járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter ifj. Bolváry Lajos topolyai járásbírói aljegyzőt a szabadkai törvényszékhez helyezte át.

Áthelyezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter szigetű Varga Lászlót a kiskunfélegyházi állami tanítóképzőintézetbe beosztott földművelésiskolai igazgatót és Herczogh Hugót az adai földművelésiskola igazgatóját folyó évi július hó 1-től kezdődőleg kölcsönösen áthelyezte.

Iskolalátogatás. Dr. Bánóczy József budapesti egyetemi tanár, a közoktatásügyi miniszter megbízásából folyó hó 14-én meglátogatta a helybeli áll. főgimnáziumot, hogy a magyar nyelv és irodalom tanítását megfigyelje. A jeles tudós 15-én, hétfőn távozott városunkból.

A képviselőház a Schweidelszobor leleplezési ünnepén a következő tagokkal képviselteti magát Justh Gyula, a házelnök vezetésével: Bakonyi Samu, Barabás Béla, Benyovszky Móric gróf, Benyovszky Sándor gróf, Csányi Sándor, dr. Drakulits Pál, Egry Béla, Endrey Gyula, Fernbach Károly, Jeszenszky Ferenc, Kelemen Béla, Koller Tivadar, Kossuth Ferenc, Laehne Hugó, Mihálovits Endre, Mukits Simon, Papp Elek, Piukovich Elemér, Pozsgay Miklós, Udvary Ferenc, Varga Károly.

A karmelita zárda felszentelési ünnepélye. Vasárnap reggel szentelték fel a karmeliták klostromukat; az ünnepély második része délután folyt le. A szerzet nagyszámu hívók részvételével kapuláré körmenetet tartott 4 órakor. Este 8 órakor a zárda ablakaiban meggyújtották a méceseket

és a filharmonikusok a torony erkélyén egyházi énekeket adtak elő, miközben a másik torony erkélyéről hatalmas rakétaoszlopok szálltak fel. Már 8 óra előtt óriási tömeg lepte el a környéket és hangos éljenzéssel és tapsal adott kifejezést egy-egy sikerültebb rakéta felrepülésekor. Az esti ünnepség 9 órakor nyert befejezést.

A városi diszközgyűlés. A nagyközönség tudomására hozzuk, hogy folyó hó 18-án a megyeháza nagytermében tartandó diszközgyűlésen a zombori nőegyletek kiküldötti részére a nagyteremben lesz hely fenntartva, a karzat pedig kizárólag a nem testületileg megjelenő hölgyközönség részére szolgál.

Hírek az egyházmegyéből. Habram János t. kanonok, esperes, martonosi plébános saját kérelmére nyugdíjaztatván, a zentai kerület esperesévé és tanfelügyelőjévé Márton Mátyás prépost, magyarkanizsai plébános, martonosi ideiglenes adminisztrátorra pedig Kuczka Péter martonosi káplán neveztetett ki. — Szabó Pál zsablyai lelkész f. hó 9-én plébánossá investáltatott. — Greinich Ferenc tiszakálmánfalvi adminisztrátor ezen állásától saját kérelmére felmentetvén, Kecelre küldetett káplánnak. — Milla Imre szenttamási káplán tiszakálmánfalvi ideigl. adminisztrátornak kineveztetett. — Szabó Árpád káplán Kecelről Szenttamásra helyeztetett át.

Kérelem a rendőrséghez. A szoborleplezés alkalmával az ország minden részéből nagy számmal gyűlnek városunkba idegenek. Közös érdekünk, hogy városunk külső képe a legkedvezőbb hatással legyen rájuk. E végből kívánatos, hogy a piacon levő deszka sátorokat az ünnepély idejére eltávolítsák.

Megnyitó ünnepély. A zombori katolikus legényegyesület folyó hó 14-én tartotta kerthelyiségének megnyitó ünnepélyét, melyen a megjelent közönség teljesen megtöltötte a kör minden helyiségét. A társasvacsorát tánc követte, mely csak a hajnali órákban ért véget. Az ünnepély alkalmával a belépti-jegyek árából és a felülfizetésekből igen szép összeg gyűlt egybe az egyet pénztárának javára. Reméljük, hogy városunk közönsége a jövőben is támogatni fogja anyagi áldozataival az egyesületet.

Esküvő. Lombos Alfréd, a helybeli ág. evang. egyház lelkésze folyó hó 14-én, vasárnap vezette oltárhoz Weisz Katicát, Weisz Henrik gözmalomtulajdonos leányát. Násznagyok voltak: dr. Schultz Ágoston kir. ügyész és Prokópy Imre felső kereskedelmi iskolai tanár. Az esketési szertartást Korossy Emil szabadkai lelkész végezte, mely után az ifju párt a nagyszámmal egybegyűlt közönség szíves szerencsekívánataival halmozta el. Az ifju pár nászutra indult.

Felhívás városunk kereskedőiehez. A Schweidel-szoborbizottság azon kérelemmel fordul a helybeli üzlettulajdonosokhoz, hogy üzlethelyiségeiket, az ünnepély fényének emelése céljából a leplezés idő alatt, vagyis 9—11 óra között zárva tartásák.

Halálozás. Részvétellel értesültünk, hogy Kollár József könyvkereskedő neje, szül. Fehér Vilma f. hó 14-én Budapesten elhunyt.

Schweidel-érem és jelvény. Diszes Schweidel-érnek kaphatók Frey Imre zombori ékszerésznél, — s a vértanú igen sikerült arcképével ellátott jelvények Kollár József és Schön Adolf könyvkereskedőknél.

Eljegyzés. Haris János rumai városi mérnök eljegyezte Veszelinovits Szlávka kisaszonny. Veszelinovits Milán Alsókaból község jegyzőjének nővérét.

Allásáról lemondott. Exterde Lajos báró, topolyai postamester állásáról lemondott.

Figyelmeztetés. A rendőrkapitányság ezúton is figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy lakásaikat az ünnepély tartama alatt zárva tartásák, mivel ilyen ünnepek alkalmával a kedvező alkalmat úgy a helybeli, mint a vidéki vendégszereplő kétes egzisztenciák felszokták használni.

Díszelőadás a városi színházban. A Schweidel József aradi vértanu szobrának leplezése alkalmából a szoborbizottság Zomborban, 1905. évi május 16-án és 17-én a városi színházban ünnepi díszelőadást rendez. Előadásra kerül: I. Erkel Ferenc: Hunyady László nyitány, előadja Csavojácz János hegedűművész, zenetanár vezetésével a műkedvelőkből alakult zenekar és pedig: I. hegedűn Eckert Sándor, Krudy Géza, Ribiczey Kálmán, Tantner Ottó. II. hegedűn Alfréd László, Engel Mór, Staudacher József, Szondy István. Mély hegedűn Heisinger Antal, Szántó Károly. Kísézőn dr. Henneberg Géza, dr. Némethi Arthur. Nagybögön Sey Sándor, Tomcsányi Aladár. Fuvolán Perviz Sándor, Okt. fuvolán Major József. Kisdob Türr Aladár, nagydob Marschall Béla. Zongorán Blumenthal Károly. Harmoniumon Tunner Nándor. — II. Dr. Horváth Ákos: Él a magyar, melodráma. (szövegét írta ifj. Ábrányi Emil) előadja a kaszinói dalárda kíséretével Prokópy Imre. — III. Bánk-bán II. felvonása. (Rendező Szalay Frigyes.) Személyek: Bánk-bán Rácz Soma, Petur bán Prokópy Imre, Biberach dr. Zátonyi Dezső, Mikhál bán Gruda Pál, Simon bán Kiss Antal, Békételek: Gallé Ádám, Heinecz Kálmán, Horvátovits Aladár, Karsay Elemér, Klemm Gyula, Kohut Kálmán, dr. Moldován Lajos, Papp Gyula, Pletikoszits Sándor, Sprodt Béla, Szondy István. A felvonás előtt a bordalt éneklő Marschall Béla a zombori kaszinói egyesületi dalárda kíséretével. — IV. Mosonyi Mihály: Szentelt hantok, éneklő a zombori kaszinói egyesületi dalárda. — V. Hazaszereget. Drámai kép I. felvonásban. Irta és rendező Szalay Frigyes. Személyek: Vándor — Szalay Frigyes, Hazaszereget — Kohut Kálmán, Aulich Lajos — Krump Vilmos, Damjanich János — Rácz Soma, Desseffy Arisztid — Prokópy Imre, Kiss Ernő — Türr Aladár, Knezić Károly — Szondy István, Lahner György — Tomcsányi Aladár, Lázár Vilmos — Klemm Gyula, Leiningen-Westerburg Károly gróf — dr. Zátonyi Dezső, Nagy Sándor József — Horvátovits Aladár, Pöntenberg Ernő — Gruda Pál, Schweidel József — Gallé Ádám, Török Ignác — Karsay Elemér, Vécsey Károly gróf — Kohut Kálmán, — Angyalok: Gehring Lenke, Gehring Mici, Hoffmann Böske, Horvátovits Margitka, Jovánovits Mathild, Kleiner Gizella, Kleiner Mariska, Predragovits Stanci, Raab Jolán, Sauer Ilonka, Szondy Belluska, Vojnits Erzsike. Helyárak: Prosc. páholy 10 kor. Páholy 8 kor. Földszinti és zenekari ülőhely 2 kor. Karzati ülőhely 1 kor. Karzati állóhely 60 fill. Deákjegy a 16-iki előadásra 60 fillér.

Kérelem. A „Schweidel bizottság” ez uton azon kérelemmel fordul a mélyen tisztelt fogattulajdonosokhoz, hogy tekintettel a nagy számban érkező idegenekre, fogataikat május hó 17-én este 7 órakor a vasúti állomáshoz kiküldeni sziveskedjenek. — Zombor, 1905. május 11-én. Buday Gerő, főrendező.

Balthazár varázs színháza. Balthazár, a híres illuzionista és spiritalista jelentti, hogy ismét városunkba érkezik. Ezelőtt 3 évvel már nagy sikerrel működött a városi színházban. Most új, meglepő műsorral óhajta szórakoztatni az érdeklődő közönséget. A fővárosi és vidéki lapok nagy elismeréssel szólnak Balthazár csodálatos mutatványairól és rendkívüli ügyességéről.

Tűz. Tegnap délután 5 óra tájban a Radicsi-utcában tűz ütött ki egy melléképületen, de az idejekorán odaérkezett tűzoltóság a tüzet csakhamar lokalizálta.

Kérelem a királytól. Érdekes folyamodványt nyújtott be Vojnits Aczó bácsföldvári lakos öfelségéhez. Vojnits ugyanis azt kéri, hogy az ő családi nemes kuriáját, amely Bácsföldváron volt, adja vissza a királyi kegyelmi uton. A folyamodványt a kabinetiroda öfelsége szignaturájával ellátottan kiadta a miniszteriumnak, hogy a tárgyalást ez ügyben indítsa meg. A nemesi kuriát Vojnits

Vujó kapta 1761-ben még. Most e birtok Dungserszky kezében van, de a járás jutalék a kincstárnak adatott ki. Az érdekes kérvény eldőlését kíváncsian várják az érdekeltek.

Köszönetnyilvánítás. A zombori katolikus legényegyesület f. hó 14-én tartott kertmegnyitása alkalmából felülfizettek: Willi Miklós, Agatits Boldizsár 2—2 kor., Vujevich Márk, Csaplár József, Kanyó Tamás 1—1 kor., Reffle Jakab 60 fillért, Gegner József 50 fillért, ifj. Veigandt Béla, Ugyr Károly, Ugyr József 40—40 fillért, Hock János, Dózsa Máté 20—20 fillért. Fogadják a mélyen tisztelt felülfizetők az egyesület köszönetének ez uton való kifejezését.

Bezdánban f. hó 14-én vasárnap a templom előtt hirdették ki, hogy Zombor sz. kir. városban esütöttökön, folyó hó 18-án leplezik le a város hősi szülöttének: a vitéz Schweidel Józsefnek, a 13 aradi vértanu egyikének nemzeti közadakozásból emelt emlékszóbrát nagy ünnepélyességek közt. Országos nemzeti ünnep lesz az és minden valamire való város és vármegyei törvényhatóság képviselletei ott magát, de még a közművelődési társulatok és az országgyűlés is. Hazafias nemzeti irányu beszédek hangzanak ott el szónoki kitünőségek által. A jegyző ur felhívja mindazokat, akik a nemzeti eszmékért lelkesedni tudnak, hogy ezen ünnepségen jelenjenek meg.

Magyar mérnök Vladivosz-tokban. Szentgáli Antal bajai születésű, volt budapesti mérnök, aki a háború kitörése előtt a mandzsuriai vasutak építésénél volt alkalmazva s aztán visszatért Magyarországra, három héttel ezelőtt ismét utra kelt Vladivosz-tokba, ahol egy amerikai vállalkozóval a kikötő-építkezésekhez szükséges szállításiára kötöttek már régebben szerződést.

A bajai tűzkárosultak segélyezése. A nyomorban maradt bajai tűzkárosultak felsegítésére megindult a mozgalom minden irányban. A nemesszívű uralkodó, a népeit igazán szerető magyar király elől jár, mint mindig a példaadással. Öfelsége a tűzkárosultak részére legmagasabb magánpénztárából ezer korona pénzzel adományozott. A belügyminiszter is hasonló összeggel járul a nyomor enyhítésére, Baja városa pedig a legutóbbi közgyűlésen utalványozott ki 2000 koronát. A hivatalos megállapítás szerint a tűzveszedelem által okozott kár 70000 koronára rug. Ebből 31000 kor. meg fog térülni, mert 32 ház biztosítva volt. A többi szerencsétlenül jártak azonban hajléktalanul maradnak és a legnagyobb nyomorral kell megküzdeniök.

A halál torkában. Izgalmas látványban volt részük e hó 11-én este a szabadkai vasúti állomás perronján tartózkodóknak. A Szegedről fél 9 órakor érkező egyes vonat egyik kocsijának hátsó részén egy emberi alak volt látható a levegőben függő helyzetben lábaival alig néhány vonalnyira a vonat forgó kerekeitől. A mozdulatlan emberi testet egy izmos férfikar tartotta a ruhájánál fogva és nem bocsátotta el addig, míg a vonat teljesen meg nem állott. Ekkor lassan a földre bocsájtotta nehéz terhét, egy halálra rémült uriasan öltözött idősebb férfit, aki alig tudott a rémülettől magához térni. Az izgalmas jelenet előzményei, mint azt maga a biztos halál torkából kimentett egyén beszélt el, a következők: Pollák újvidéki kereskedő, a veszedelmes helyzetbe került ember, Szegedről utazott haza Újvidékre. A vonatnak a szabadkai állomásra érkeztek ki akart szállni és még jóval a vonat megállása előtt a lépcsőre állt, amelyen lába megesuszott és a magával tehetlen ember egy pillanat múlva a vonat kerekei közt lelte volna rémes halálát, ha egy másik utas V. Márton szegedi hivatalnok nem ismeri fel utitársának borzalmas helyzetét. A fiatal ember azonnal odaugrott a veszedelemben forgó emberhez, akit kabátjánál ragadott meg és mindaddig óriási erőmegfeszítéssel tartotta a levegőben függő helyzetben, míg a vonat kerekei teljesen mozdulatlanok nem voltak. Így menekült meg a rettenetes katasztrófától a vigyázatlan utas, aki sírva hálálkodott élete megmentője előtt.

Iskolaépítés. A monostorszegi iskola-építés ügyében folyó hó 12-én volt a versenytárgyalás. Legelőnyösebb ajánlatot a Schwatz—Mayer—Fernbach mohácsi, illetőleg apatini vállalkozók tettek. A szerződést még nem kötötték meg.

A péterrévei „Jäger Marik“. A péterrévei méregkeverő asszonyok ügyében még mindig folyik a vizsgálat. A vizsgálat során a legtöbb bűnös asszony megtört és bűnbánó vallomást tesz. Így azután az eddig még titokban volt esetek is újabban napfényre kerültek. Nevezetesen letartóztatták a mult héten Sinkovits Istvánnét is, aki Salgó Istvánné bérésnéje segítségével lassan ölé légyvesztő porral mérgezte meg urát. A megmérgezett férj iszonyu kínokat érzett és mert nem tudott azoktól szabadulni, de irt sem talált rá, fájdalom okozta kétségbeesésében öngyilkossá lett. Akkoriban nem tudták magyarázatát adni a jó módban levő ember öngyilkosságának, most azután világosság derült a titokra. Ugyancsak letartóztatta a esendőrség a vallomások alapján Király Istvánné Gör Anna asszonyt is, akit pedig az anyalesinálás ocsmány vádjára nyom. Ki tudja, hány kis lélek megölije ez az emberi érzésből kivetkőzött asszony. Óriási bűnlajstrom került a bíróság kezébe Nyíri I. derék és ügyes esendőrőrmester utánjárása es nyomozása folytán. Ha átpillant az ember az eddig már kiderített ocsmány bűnökön, lehetetlen, hogy undor ne fogja el, az emberi kapzsiság és az erkölcsi süllyedés okozta fertő látásán. A vadonban élő indiánok és hottentották, de talán még az állatok között sem fordul elő olyan eset, ami most országosan csuf hírt szerzett Péterrévének, a máskülönbben szépen fejlődő közsgnek. Ugy mint a zsebelyi és hódmezővásárhelyi nagy port fölvert esetekben, úgy itt is a főbűnös egy szülésző, aki tudásával ilyen uton és módon élt vissza. A péterrévei „Jäger Mari“, akit Palkó Teréznek hívnak, menekülni akart a földi igazságszolgáltatástól s öt adag félgrammos szublimát pasztillát ivott meg. Nagy kint állott ki, de mégis életben maradt s állandó rendőri felügyelet alatt felépült. Most már ő is társaihoz került a börtönbe. A széles alapon nyugvó nyomozás még mindig tart és így érthető, hogy mily rettegésben vannak azok az asszonyok és leányok, akik némi összeköttetésben is állottak ezekkel a bűnös méregkeverőkkel. Mert nem tudni ám, hogy mikor kerül rájuk a sor, ezeknek vallomása alapján.

Elfogott pénzhamisítók. Az ujvidéki rendőrség a mult héten ismét egy pénzhamisító társaság nyomára jött, melynek két ujvidéki tagját azonnal le is tartóztatta. A megejtett házkutatásnál a pénzhamisításhoz szükséges eszközök és anyagok kívül két 5 koronás öntvény is került elő. A társaság többi tagjai az eddigi nyomozás szerint a környékbéli falvak lakói közt keresendők és a vizsgálat jelenleg ez irányban folyik.

Rejtélyes merénylet. Bácsbokodról írják: A szabadka—bajai vonalon Bikity állomásán e hó 5-én, pénteken a két vonat találkozásakor a Szabadka felől jövő vonat kalauza figyelmeztette a bajai vonat személyzetét, hogy közel az állomáshoz két egyen bukott ki a vonatból. A kalauz csak annyit látott, hogy ugyanazon kocsiiban egy férfi erőszakkal megakart csokolni azt az asszonyt, aki a merénylet áldozata lett. A jelzett helyen csakugyan megállították a vonatot, hol a töltés aljában rátaláltak az alélt asszonyra. Füléből folyt a vér, tehát az esés közben agyvérzés állt be és így aligha hozható életre. A vonat utasai közül többen látták még a vonat odaérkezése előtt, hogy egy férfi is van az áldozat mellett, de mire kiugrottak a kocsikból, elrohant a sötétben, csupán a kalapját hagyta a helyszínen. Valószínű, hogy a szegény asszony, akinek kiletét eddig még nem sikerült megállapítani, bűnös merénylet áldozata lett. Az esetről azonnal értesítették a bikityi esendőrőrt, ahol széleskörű nyomozást indítottak meg a tettes kézrekerítése iránt. A haldokló asszonyt beszállították a közsgbe, ahol azonnal orvosi ápolás alá vették.

A jó üzlet. Koós Mihály adai lakos a csantavéri vásáron lovát szándékozta eladni. A vevők között megjelent egy loalkusz is, akivel meg is egyezett. Amíg a loalkusz többi társai a lovát próbálgatták, addig a főmester Koóst egy közeli kocsmába hívta, ahol aztán nevezett nemhogy eladta volna a lovát, hanem egy esereszerződést irattak alá vele, melynek értelmében még 250 korona feladást is kellett adni s cserébe egy esekély értékű lovat kapott. A esereszerződést mikor írta alá, arra nem emlékezett, mert állítása szerint a sör, amit megivott s melyből csak 2 pohárral fogyasztott el, oly különös hatással volt reá, hogy a körülötte lefolyt eseményekre már nem emlékezett. Tanulság az, hogy ne igyon senki a medve bőrére előre.

300 új gyár. A kereskedelmi miniszteriumban jelenleg nem kevesebb, mint 300 gyáralapítási kérvény vár elintézésre. Ezen kérvények nagyrésztet osztrák és német gyárosok adták be, akik állandó kedvezményeket és egyéb támogatást kérnek a magyar kormánytól. Érdekes, hogy a kérvényezők legnagyobb része a kézműiparosok közé tartozik, akik között sok elsőrangú esehországi posztó- és gyapotgyáros van.

A kőrösvölgyi cseppkőbarlang. A mult év folyamán egy a hazai, valamint a külföldi sajtó sokat foglalkozott a budapest—kolozsvári vasúti fővonal mentén, Rév község határában, a Kőrösvölgyében felfedezett nagyarányu cseppkőbarlanggal. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület, amelynek tagjai fedezték fel a barlangot, serényen munkálkodott a barlangnak járhatóvá tételén. A mult évben a barlang csak félig volt feltárva; a veszélyes pontokon csak hajlós deszkaszalakon és létrákon lehetett közlekedni és mégis a barlangnak 3000-nél több látogatója volt. Most már a barlang utjai porondozva vannak, kárfával ellátott hidak és kényelmes lépcsők biztosítják a közlekedést, sőt a merész kutatók új részleteket is fedeztek fel, amelyek szépségükkel messze felülmúlják az eddigieket. Czárán Gyula, a fáradhatatlan kutató, egy rendkívül érdekes ismertetést írt a barlangról, amelyben a barlang rejtelméi, nagyszerű látványai, fehér, barnavörös, fekete színben játszó változatos cseppkőalakzatai mesteri kézzel vannak leírva. A leírást az Erdélyi Kárpát-Egyesület (E. K. E.) képekkel illusztrálva kiadta és a barlangkutató osztály céljaira árusítja. Igen ajánlatos, hogy minden turista, mielőtt a barlangot megtekintené, szerezzé be e kis füzetet, amely tájékoztatást nyújt nemcsak a látványokról, hanem a barlanghoz jutás módosatairól is. A füzet kapható 20 fillérért az (E. K. E.) Erdélyi Kárpát-Egyesület (Kolozsvár, Mátyásház) irodájában, továbbá a barlang gondnokánál Réven.

Különfélék.

Minden ember száz évig élhet. E címen tartott érdekes felolvasást dr. Mulheron bécsi orvos. Szerinte csak az ember gyenge akarateréje az oka, hogyha százéves kora előtt meghal. Az ember — ugymond a természetűdős — sokat tanulhat még az állatoktól, mert az ő tanulmányai is az állatvilágból valók. Mulheron azt a megfigyelést tette, hogy minden állat életkora növesi időszakának az ötszöröse. Például egy ló négy éves korában éri el teljes kifejlődését és husz évig él, egy elefánt husz éves koráig nő, életkora átlagban száz év. Miért él csupán az ember átlag 40—50 évet, holott az ő fejlődési időszaka is husz év? A korai halál főokát vagy legalább is a főokok egyikét Mulheron abban találja, hogy az ember sokat eszik. Egy embernek, ki 25-ik évét elérte, nem volna szabad napjában háromszor oly sokat ennie. Napjában csak egyszer volna szabad rendesen, alaposan táplálkoznia és akkor megóvhatná magát minden betegségtől és biztosan elérné a százéves kort, amely a természeti törvények szerint neki kijár. Ezért nagyon üdvös intézkedésnek tartja a katolikus vallás bójtnapjait, csak azt kifogásolja, hogy hat hétig tartanak és hogy az emberek még ezt sem tartják. — P. N.

Emberi hangok gyártása. Egy neves chologus, dr. Scripture most kísérletezik egy olyan gép előállításán, amely rendes emberi hangokat és éneket produkálna. Természetesen nem fonografiáról van szó, amely csak visszaadja, még pedig torzítva az emberi hangokat, hanem egy olyan készülékről, amely maga állít elő hangokat, anélkül, hogy előzőleg bármiféle csöbe belebeszélne. Scripture még eddig nem árulta el a gép szerkezetét, mert vár, míg végkép tökéletesíti, de annyit előre jelez, hogy a hangsor az apparátusban a siprendszer szerint lesz összeállítva és az egész találmány nagy reformot fog teremteni az egyházi zene terén. A dolog hihetetlenül hangzik, de tekintve azokat az eredményeket, amelyeket már eddig is elértek az emberi hangoknak apparátus révén való előállításában, nem lehetetlen, hogy a találmány beváljon. Egyébként már Wheatstone is, ez a jeles uttörője az elektromosság tudományának, föltalált annak idején egy beszélő gépet és azt Concerdiná-nak nevezte el. M. H.

Kínai közmondások.

A pénz jó szolga, de veszedelmes gazda. Aki kölcsönt kér, hogy építsen, az épít, hogy eladjon, Még az uralkodónak is van szegény rokona. Jobb a jó szomszéd a messze rokonnál. Két jó ember van: az egyik már meghalt, a másik még meg se született. Társaságban a férfiak meghallgatják, az asszonyok megnézik egymást. Mielőtt lakást béreلسz, tudd meg, milyen a szomszéd. Okos férfi ritkán szép, szép asszony ritkán okos. B. H. Uj divat Angliában. A londoni kirakatokban, az előkelő ékszerészek üzleteiben, mostanában esésében közszemlére teszik ki a esiszolatlan drágaköveket. Ez onnan van, mert az igen gazdagok, vagy hozzáértők különféle formájura óhajtják a köveket esiszoltatni és az előkelő hölgyek a tavaszi öltözetükhöz teljesen illő követ keresnek. Párisból vették át az angolok a hosszú lánc divatját és arra illesztik a különféle színű drágaköveket. A kevésbbé módosak a követ velencei gyönggyel helyettesítik. A kevésbbé értékes drágakövek is igen divatosak, és ernyön a fogó, a kis táskán a csatt, mind színes kövel van kirakva. Igen kedvelt az aquamarin, olyanféle, mint a berill, átlátszó zöld, vagy kék színű. B. H.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett, felejtethetlen édesatyám, néhai Vukicsévits Péter elhunytá alkalmából oly számosan fejezték ki nekem részvétüket, hogy teljes lehetetlenség azokra külön-külön válaszolnom, ezért kérem fogadják mindazok, kik vagy szóbelileg, vagy írásbelileg kifejezték részvétüket, ez uton szívem mélyéből eredő hálás köszönetemet.

Különösen köszönetemet fejezem ki Zombor szab. kir. város közönségének, mely volt polgármesterének halottas ravatalára koszorut helyeztetett el, köszönöm Zombor szab. kir. város tisztikarának egy a testületileg kifejezett részvétét, mint pedig a részük-ről volt kartársuk ravatalára elhelyezett koszorut, egy a temetésen való testületi részvétet.

Fogadják hálás mély köszönetemet mindazok, akik az elhunyt édes atyám iránti tiszteletből vagy koszorut helyeztettek el a ravatalára, vagy koszoru helyett jótékonycélu adományokat osztottak szét.

A zombori szerb tanítóképző-intézet igazgatóságának, egy növendékeinek mély köszönetemet nyilvánítom a temetésen való

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

testületi részvétért és az egyházi ének teljesítéséért, és végre fogadják mindazok, kik az elhunyt iránt érzett tiszteletnek kifejezést adandó a temetésen résztvettek és szeretett jó atyámat örök nyughelyéig kikisérték, meleg köszönetemet.

Zombor, 1905. május hó 14-én.

Vukicsovits Katinka.

Háztulajdonosok és földbirtokosok,

kik ingatlanaira I. vagy II. helyre **olcsó törlesztéses kölcsönt** felvenni óhajtanak, forduljanak bizalommal **Gerő Albert** v. intézeti ügyészhez **Budapest, VII., Dohány-u. 84.** Minden felvilágosítás díjtalan. *—4

HIRDETÉSEK.

1607. szám.

1905.

HIRDETMÉNY.

A nagykőrösi m. kir. állami méntelep-parancsnokságnak f. évi május hó 10-ről keltezett 54. szv. sz. intézkedésével a bajai m. kir. állami méntelep javítási munkáit 1704 korona 05 fillér erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1905. évi május hó 30-ik napjának délelőtti 10 órájára** a ménteleposztály irodahelyiségében — **Baján** — tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kítűzött nap reggeli 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állami ménteleposztálynál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zomborban, 1905. évi május hó 14-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A REKLÁM

Állandó, eszserű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme
Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Bajor József-féle szabadalmazott komlóbalhafogó

5—4 kapható

DEMJÉN IGNÁC

budapesti gyárosnál (VIII., Magdolna-u. 14.)
6 koronáért.

Dalmát rovarpor hozzá negyedikönként 85 fillér.

A készülék a m. kir. állami rovarügyi állomás és Cséser Lajos szaktanár által ajánlva van.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Meghívó.

A „Temerini Első Elölégszövetkezet” **f. évi május hó 21-én délután 2 órakor** a fuiskola helyiségében tartja VI. évi rendes közgyűlését, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt év üzleteredményéről.
2. A mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása, a tiszta nyereségnyelvény elosztása iránti intézkedés és határozathozatal.
3. Egy rendes és két póttag megválasztása a felügyelő-bizottságba.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Indítványok.

Temerin, 1905. évi április hó 30-án.

Az igazgatóság.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

Készpénzben	1167 83	Régi ciklus adóira visszatartva	1962 —
Váltóban	29156 —	1904. és 1905. évi alapítási díj	386 —
Kötvényben	8880 —	1903. alapítási díj 898—387-45	510 55
Előlegben	18113 —	Heti befizetések 1904. július 1-ig	27538 60
Átvett leltár	121 08	1903. évi nyereség	431 43
		1904. 1/2 évi 3 1/4 %	541 51
		1904. 1/2 évi nyereség	197 28
		Ezen összeg 6% kamata	1510 56
		Heti befizetések 1904.	
		XII/31-ig	16781 20
		1905. évi befizetés	
		IV/27-ig	7417 —
			24198 20
		Részvény kifizetés	1028 80
		Nyereség mint egyenleg	1190 58
			57437 91

TARTOZIK.

Nyereség-vesztés-számla.

KÖVETEL.

Tisztviselők	550 —	Kamatokban 1904. VII/tól	2352 66
Szolga	140 —	1905. IV/27-ig	1498 60
Lakbér	180 —	Késedelmi kamat 1904. VII/tól	342 14
Nyomatványok	77 94	1905. IV/27-ig	61 78
Adó-illeték	40 —	Átírási díjak 1904-ben	20 —
„Különfélék” címén	84 18	1905-ben	36 —
Jótekonyságra	5 —		
Régi ciklus adóira	1962 —		
Leltár	121 08		
Nyereség mint egyenleg	1190 58		
	4311 18		4311 18

Temerin, 1905. évi április hó 28-án.

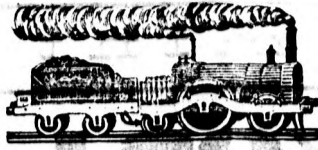
Mező Ferenc s. k., pénztáros. **Idb. Benedek Mihály s. k.,** igazgató. **Mihálovits Eadre s. k.,** elnök. **Léh Fülöp s. k.,** könyvelő.

A szövetkezet ügykezelését átvizsgáltuk, jelen mérleget az üzleti könyvekkel mindenben helyesnek és megegyezőnek találtuk:

Reiner J. Gyula s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Janik István s. k.,
felügyelőbizottsági tag.

Kohn József s. k.,
az igazgatóság kiküldöttje.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05		1.52		6.37
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér,		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31	
	2.47	5.36		7.05	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	ind.	BAJA	érk.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50		
	4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42		
	4.25	7.35	1.38		Vaskút		8.53	2.59	6.26		
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00		
	5.09	8.17	2.16		Pigyeica		8.17	2.17	5.35		
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12		
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40		
	6.15	9.22	3.14		Nenadics		7.15	1.08	4.16		
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05		
2.25	6.51		3.51	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20	7.00		
2.31	6.57		3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13	6.52		
2.41	7.07		4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04	6.41		
2.50	7.16		4.16		Zsárkovác		5.56	10.56	6.32		
3.06	7.30		4.30		Ó-Szapár		5.42	10.42	6.15		
3.35	7.49		4.49		Bresztovác		5.27	10.28	5.51		
4.05	8.10		5.12		Hódságh		5.02	10.02	5.21		
4.46	8.35		5.37		Parabuty		4.43	9.45	4.43		
5.00	8.49		5.51		Paraga		4.22	9.25	4.10		
5.40	9.16		6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.04	9.09	3.26		
5.54	9.30		6.23		Bulkesz		3.50	8.55	3.11		
6.16	9.45		6.38		Petrovác-Glozsán		3.39	8.44	2.59		
6.50	10.10		7.03		Futtak		3.10	8.16	2.20		
7.13	10.31		7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.45	7.51	1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35	
5.25	2.26		7.25		Tavankut		6.17		12.37	10.09	
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51	
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10	
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51	
7.28	4.00	8.13			Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14	
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53	
7.54	4.24	8.33		érk.	GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40	
9.18	5.25	9.13		ind.	ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03	
9.30	5.37	9.23		érk.	DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50	

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	1.32			ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25			
5.08	2.00				Békova		8.07	4.58			
6.19	3.21			érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40			
7.47	5.27				Ada		5.26	2.19			
8.10	5.42				Mohol		5.05	2.02			
8.30	6.02				Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37			
8.56	6.28			érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10			

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	Ó-BECSE	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44		
5.05	10.21	4.49			Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22		
5.27	10.48	5.10			Csurogh		6.15	11.47	7.03		
5.49	11.22	5.32			Zsablya		5.50	11.13	6.37		
6.04	11.45	5.47			Gospodince		5.31	10.44	6.21		
6.30	12.24	6.11			Temerin		5.14	10.20	6.04		
6.39	12.36	6.20			Jarek		4.58	9.50	5.46		
6.53	12.53	6.34		érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31		
7.01	1.07	6.36		ind. <th>VASKAPU</th> <th>érk.</th> <td>4.42</td> <td>9.24</td> <td>5.23</td> <td></td> <td></td>	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23		
7.25	1.35	7.00		érk. <th>UJVIDÉK</th> <th>ind.</th> <td>4.17</td> <td>8.55</td> <td>5.00</td> <td></td> <td></td>	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00		

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	UJVIDÉK	érk.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
6.37	5.10			ind. <th>UJVIDÉK</th> <th>érk.</th> <td>6.00</td> <td>3.01</td> <td></td> <td></td> <td></td>	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01			
7.00	5.38			érk. <th>VASKAPU</th> <th>ind.</th> <td>5.33</td> <td>2.38</td> <td></td> <td></td> <td></td>	VASKAPU	ind.	5.33	2.38			
7.05	5.50			ind. <th>VASKAPU</th> <th>érk.</th> <td>5.28</td> <td>2.33</td> <td></td> <td></td> <td></td>	VASKAPU	érk.	5.28	2.33			
7.31	6.24				Káty		5.06	2.15			
7.42	6.38				Tiszakálmánfalva		4.43	1.56			
7.57	7.00				Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41			
8.11	7.18				Vilova—Gardinovce		4.04	1.26			
8.24	7.34				Lok		3.48	1.14			
8.37	7.50			érk. <th>TITEL</th> <th>ind.</th> <td>3.32</td> <td>1.00</td> <td></td> <td></td> <td></td>	TITEL	ind.	3.32	1.00			

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
6.59	6.10			ind. <th>HEGYES-FEKETEHEGY</th> <th>érk.</th> <td>5.49</td> <td>5.30</td> <td></td> <td></td> <td></td>	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30			
7.21	6.33				Telecska		5.26	5.09			
7.42	6.58				Kula		5.14	4.57			
7.53	7.09				Béla-puszta		4.50	4.37			
8.06	7.28				Torzsa		4.37	4.26			
8.32	7.57				Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07			
8.49	8.15				Szilbás		3.51	3.43			
9.21	8.41				GAJDOBRA		3.39	3.31			
9.53	9.13			érk. <th>PALÁNKA</th> <th>ind.</th> <td>2.55</td> <td>2.45</td> <td></td> <td></td> <td></td>	PALÁNKA	ind.	2.55	2.45			

Oda											Szeged-Rókus—Szabadka					Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.			
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind. <th>SZEGED-ROKUS</th> <th>érk.</th> <td>7.06</td> <td>10.54</td> <td>2.51</td> <td>7.53</td> <td>12.12</td> <td></td>	SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51	7.53	12.12				
3.22	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33		Rószke		6.51	10.40	2.37	7.39	11.57				
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49		HORGOS		6.38	10.28	2.25	7.27	11.44				
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04		Királyhalom		6.25	10.16	2.13	7.15	11.31				
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25		Pallos		6.13	10.05	2.02	7.04	11.18				
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk. <th>SZABADKA</th> <th>ind.</th> <td>6.00</td> <td>9.54</td> <td>1.51</td> <td>6.53</td> <td>11.05</td> <td></td>	SZABADKA	ind.	6.00	9.54	1.51	6.53	11.05				

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő drasztái kövér betűvel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Olcsóbb mint bárhol!!

*** VILLANYOS LÁMPÁK! ***

A legfontosabb kiszolgálás!

A nagyérdemű fogyasztóközönség becses tudomására adjuk, hogy **Kulcsár Sándor** jónévű budapesti bronz-esillárgyárossal összeköttetésbe léptünk s raktárunkat dusan felszereltük a modern-stylú valódi bronz világítótestekkel.

Raktáron tartunk óriási választékban a legizlésebb modern kivitelben valódi bronz, függő, asztali es fali villanyos lámpákat és mindennemű szerelvényeket a legolcsóbb árakon, amiről a mélyen tisztelt közönséget a legnagyobb készséggel győzdöttetjük meg.

Kulcsár Sándor cég versenyképességét bizonyítja az a körülmény, hogy ugy az **uj országházát**, valamint a **budai királyi palotát** legnagyobb részben, a **szatmári dómot**, a **pénzügyminiszteri palotát** stbit **ő rendezte be**.

Ez alkalommal felhívjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmét más cikkeinkre is:

uri, női és gyermek fehérneműek; a legújabb napernyők; esőernyők; sétabotok; divatos csipkék, szalagok, ruhadi-szek, fűzők, övek, fátyolok, a legkényesebb izlést is kielé-gítő valódi angol nyakkendők; bőrtárcák, china-ezüst és bronz diszműárak, berndorfi alpacca és alpacca-ezüst használati és diszműtárgyak; karlsbadi porcellán kávé-s-, teás-, étkező- és mosdó-service-ok.

Valódi **TRISTI LINOLEUM** (parafa-szőnyeg) **FUTÓK** és **SZONYEGEK**. Kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOK** „Odeon” lemezekkel (2 felvétel egy lapon). — **Gyermek-kocsik**; elegáns utazócikkek; gyermekjátékok; borostyán-szipkák, tajtékpipák. — **A legfinomabb bőr- és szövöttkecstyük; harisnyák**

Óriási választékban bámulatos olcsó árakon kerülnek eladásra.

Kiváló tisztelettel

Goldfáhn Sándor és Fia,
Zombor, Kossuth Lajos-utca.

20-8

Tessék meggyőződést szerezni.

U
N
O
L
I
P
E
L
V
E
L
E
K
I

Újdonság!!!

15 pere alatt száradó szobapadló

EMAIL **LAKK.**

1 üveg 2 kor. 40 fil., 1/2 üveg 1 kor. 30 fil.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

EMAIL

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. má-zolására. 5-3

PARQUET fénymaz és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

KAPHATÓ:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében
ZOMBORBAN

Uj osztálysorsjegy főelárusítás Zomborban.

A magyar kir. szab. osztálysorsjáték igazgatósága alulírott cégnek a XVI. sorsjátéktól kezdve

az osztálysorsjegyek főelárusítását engedélyezte.

Reméljük és hisszük, hogy Zombor város közönségétől eddig oly csökönyösen távol maradt főnyereményt nekünk lesz módunkban kifizetni.

Vásároljunk tehát osztálysorsjegyet a XVI. sorsjáték első osz-tályához (huzás május 25. és 26-án) 14-14

Herczog Testvérek bankcégnél,

ki minden vevője részére egy szerencseszámot tartogat.

**Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor.,
egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1-50 kor.**